

Sygn. akt II Ca 190/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Legnicy II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Elżbieta Hallada
Sędziowie:	SO Sylwia Kornatowicz (sprawozdawca) SO Elżbieta Piotrowska
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2013 roku w Legnicy

na rozprawie

sprawy z powództwa R. K.

przeciwko pozwanej J. W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Lubinie

z dnia 10 grudnia 2012 roku

sygn. akt I C 1520/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II w ten sposób, że zasądza od pozwanej J. W. na rzecz powoda R. K. dalszą kwotę 2.112 zł (dwa tysiące sto dwanaście złotych) z ustawowymi odsetkami od 27 sierpnia 2012 roku, a dalej idące powództwo oddala;

II. oddala dalej idącą apelację;

III. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 105 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 190/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Lubinie wyrokiem z dnia 10.12.2012 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 1520/12 zasądził od pozwanej J. W. na rzecz powoda R. K. kwotę 2.500 zł z ustawowymi odsetkami od 27.08.2012 r., powołując co do zasady jako podstawę prawną rozstrzygnięcia przepisy art.710 i 713 k.c. o użyczeniu. Sąd ustalił, że strony przez kilka pozostawały w związku małżeńskim, rozwiązanym przez rozwód w marcu 2009 roku bez orzekania o winie. Wyrokiem tym zasądzone zostały alimenty od powoda na rzecz pozwanej w kwocie po 300 zł miesięcznie, a także alimenty dla wspólnej córki stron w wysokości po 500 zł, podwyższonej w 2011 roku do 700 zł miesięcznie. Strony wraz z córką zamieszkiwały wspólnie w lokalu przy ul. (...), stanowiącym własność R. K., który wyprowadził się stamtąd w październiku 2011 roku, przy czym wyrokiem z 15.12.2010 r. J. W. z córką zobowiązana została do wydania mieszkania powodowi i przyznano jej oraz dziecku prawo do lokalu socjalnego. W mieszkaniu powoda pozwana przebywała wraz z dziewięcioletnią obecnie córką do lutego 2013, a mieszkając tam nie ponosiła żadnych kosztów utrzymania lokalu. Pokrywał je w całości R. K., także po opuszczeniu mieszkania, a w okresie objętym żądaniem pozwu, tj. od października 2009 roku do sierpnia 2012 roku zapłacił z tego tytułu 21.177 zł. W sprawie niniejszej powód domagał się od J. W. zwrotu poniesionych tak wydatków w kwocie 13.416,03 zł, a wraz ze skapitalizowanymi odsetkami – 15.580 zł. Sąd Rejonowy uwzględnił roszczenie w części, stosując klauzulę z art.5 k.c. wskutek uznania, że w okolicznościach tej sprawy obciążenie pozwanej zwrotem całości żądanych kosztów byłoby sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Sąd wskazał tu na takie okoliczności, jak: wcześniejsza więź między stronami; posiadanie wspólnego dziecka zamieszkującego wraz z matką; choroba pozwanej w 2011 roku, gdy przebywała ona na zwolnieniu lekarskim i pobierała świadczenie rehabilitacyjne; dobra sytuacja materialna powoda, liczącego 36 lat, którego zarobki w (...) wynoszą wraz z dodatkowymi wypłatami około 6.000 zł miesięcznie; znacznie gorszy status materialny pozwanej (lat 33), która przed chorobą zatrudniona była jako pracownik biurowy, a aktualnie nie pracuje. Zdaniem Sądu Rejonowego pozwana zasługuje na szczególną ochronę z art.5 k.c., z tym, że po okresie niezdolności do pracy nie ma przeciwwskazań do zatrudnienia i obecnie musi liczyć się z koniecznością ponoszenia opłat mieszkaniowych, których nie może już za dalszy okres przerzucać na powoda. Z tych przyczyn Sąd I instancji oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu.

Powód nie zgodził się z wyrokiem w części oddalającej powództwo i w złożonej apelacji domagał się jego zmiany przez uwzględnienie roszczenia w całości wraz z odsetkami. Skarżący zarzucił nieprawidłową ocenę przez Sąd Rejonowy stanu faktycznego sprawy, z pominięciem okoliczności, że pozwana w rzeczywistości uchyła się od pracy i bez usprawiedliwionej przyczyny nie ponosi kosztów utrzymania zajmowanego mieszkania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja podlega częściowemu uwzględnieniu.

Co do zasady zgodzić należy się z zastosowaniem przez Sąd Rejonowy w niniejszej sprawie klauzuli z art. 5 k.c. Przepis ten stanowi, że nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego, a takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. R. K. jako właściciel lokalu przy ul. (...) w L. może domagać się od osoby tam mieszkającej, jako biorącej lokal do użyczenia, ponoszenia kosztów jego utrzymania. Zważywszy jednak na fakt, że osobą tą jest była żona powoda, przebywająca w mieszkaniu wraz ze wspólną małoletnią córką stron i znajdująca się w okresie objętym pozwem w trudnej sytuacji życiowej, można zasadnie przywołać okoliczności, wskazane przez Sąd Rejonowy jako rzutujące na ocenę roszczenia powoda w świetle zasad współżycia społecznego. Decydujące jest w tej ocenie to, że J. W. była dla powoda w nieodległej przeszłości jedną z najbliższych osób i na zawsze pozostanie matką jego dziecka. Po rozwodzie, który jak wynika z pism i zeznań pozwanej był dla niej trudnym przeżyciem, zapadła ona na zdrowiu i przez długi czas była niezdolna do pracy, co objęło niemal cały 2011 rok. Zarówno wcześniej, jak i później, czyli do 2010 roku i od początku 2012 roku możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanej były i są znacznie mniejsze niż możliwości powoda, który osiąga dochody kilkukrotnie wyższe niż J. W.. Żądana przez R. K. kwota ponad 15.000 zł jest dla pozwanej bardzo duża, zbliżając się wartością do jej rocznych zarobków. W tej sytuacji względ na rodzaj wzajemnej więzi stron i ich realną sytuację życiową uzasadnia udzielenie pozwanej wyjątkowej ochrony – w poszanowaniu pożądanego moralnie zasady pomocy ze strony najbliższych osobom

w trudnej sytuacji życiowej. W myśl tej zasady małżonek silniejszy ekonomicznie, pomimo rozwodu i rozpadu rodziny, nie powinien odmówić realnej pomocy i wsparcia drugiemu, także niewinnemu rozkładowi pożycia małżonkowi, zwłaszcza, gdy ten sprawuje codzienną pieczę nad wspólnym dzieckiem i boryka się z problemami zdrowotnymi.

Dlatego za okres następujący krótko po rozwodzie stron, a potem objęty niezdolnością pozwanej do pracy z powodu choroby roszczenie R. K. o zwrot kosztów utrzymania mieszkania winno być ocenione jako nadużycie prawa i w konsekwencji oddalone. Już jednak za okres od początku 2012 roku należy przyjąć, że pozwana nie wymaga dalszej ochrony kosztem prawa podmiotowego powoda, albowiem odzyskała zdolność do pracy i jest osobą młodą, ma więc realną możliwość samodzielności życiowej i finansowej. W odniesieniu do zestawionych przez powoda kosztów utrzymania mieszkania przy ul. (...) oznacza to, że za okres od stycznia do sierpnia 2012 roku J. W. winna ponieść opłaty mieszkaniowe w kwocie 4.612 zł, w tym skapitalizowane odsetki do daty pozwu – i w takim ostatecznie zakresie Sąd odwoławczy uznał zasadność roszczenia R. K.. Przyjęta przez Sąd Rejonowy kwota 2.500 zł jest dowolna, toteż w rozważonych wyżej okolicznościach podlegała skorygowaniu. W konsekwencji - w uwzględnieniu po części apelacji powoda - dokonana została zmiana zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez zasądzenie od pozwanej dalszej kwoty 2.112 zł z ustawowymi odsetkami od wytoczenia powództwa (art.386§1 k.p.c.). Apelacja dalej idąca jako niezasadna w świetle art.5 k.c. podlegała oddaleniu na mocy art.385 k.p.c.

Odpowiednio do wyniku sprawy w instancji odwoławczej, na zasadzie art.98§1 k.p.c. w zw. z art.391§1 k.p.c. pozwana obciążona została zwrotem na rzecz powoda kwoty 105 zł tytułem części wniesionej przez niego opłaty od apelacji. Wygrana skarżącego wyniosła 16%, co w odniesieniu do opłaty w wysokości 654 zł daje sumę zasądzoną w punkcie III wyroku Sądu Okręgowego.